

Συλλογή της Νομολογίας

ΔΙΑΤΑΞΗ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ

της 3ης Μαρτίου 2022 *

«Παρέμβαση – Άρθρο 40 του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης – Αίτηση του Ύπατου Εκπροσώπου της Ένωσης για θέματα εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας – Συμφέρον στην επίλυση της διαφοράς – Δεκτή»

Στην υπόθεση C-551/21,

με αντικείμενο προσφυγή ακυρώσεως δυνάμει του άρθρου 263 ΣΛΕΕ, η οποία ασκήθηκε στις 7 Σεπτεμβρίου 2021,

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τους A. Bouquet, B. Hofstätter και Θ. Ραμόπουλο, καθώς και από την A. Stobiecka-Kuik,

προσφεύγουσα,

κατά

Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εκπροσωπούμενου από τους A. Αντωνιάδη, F. Naert και B. Driessen,

καθού,

υποστηριζόμενου από:

την **Τσεχική Δημοκρατία**, εκπροσωπούμενη από τους M. Smolek, O. Šváb και J. Vláčil, καθώς και από την K. Najmanová,

τη **Γαλλική Δημοκρατία**, εκπροσωπούμενη από την A.-L. Desjonquères και από τον J.-L. Carré,

την **Ουγγαρία**, εκπροσωπούμενη από τον M. Z. Fehér και από την K. Szíjjártó,

το **Βασίλειο των Κάτω Χωρών**, εκπροσωπούμενο από την K. Bulterman και από τον J. Langer,

την **Πορτογαλική Δημοκρατία**, εκπροσωπούμενη από τις M. Pimenta, P. Barros da Costa και τον J. Ramos,

παρεμβαίνοντες,

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ,

* Γλώσσα διαδικασίας: η αγγλική.

λαμβάνοντας υπόψη την πρόταση του Κ. Λυκούργου, εισηγητή δικαστή,

αφού άκουσε τη γενική εισαγγελέα J. Kokott,

εκδίδει την ακόλουθη

Διάταξη

- 1 Με το δικόγραφο της προσφυγής, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ζητεί την ακύρωση του άρθρου 2 της απόφασης (ΕΕ) 2021/1117 του Συμβουλίου, της 28ης Ιουνίου 2021, για την υπογραφή, εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και την προσωρινή εφαρμογή του πρωτοκόλλου για την εφαρμογή της συμφωνίας σύμπραξης στον τομέα της αλιείας μεταξύ της Δημοκρατίας της Γκαμπόν και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (2021-2026) (ΕΕ 2021, L 242, σ. 3), καθώς και της απόφασης που έλαβε το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, διά του προέδρου του βάσει της εν λόγω διάταξης, περί ορισμού του πρέσβη της Πορτογαλίας ως προσώπου εξουσιοδοτημένου να υπογράψει το εν λόγω πρωτόκολλο.
- 2 Προς στήριξη της εν λόγω προσφυγής ακυρώσεως, η Επιτροπή υποστηρίζει, μεταξύ άλλων, ότι η πρακτική του Συμβουλίου που συνίσταται στον ορισμό, από τον πρόεδρό του, του προσώπου που είναι εξουσιοδοτημένο για την υπογραφή διεθνούς συμφωνίας εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης θίγει το προνόμιο που αναγνωρίζει το άρθρο 17, παράγραφος 1, ΣΕΕ στην Επιτροπή να εξασφαλίζει την εξωτερική εκπροσώπηση της Ένωσης σε ζητήματα που δεν εμπίπτουν στην Κοινή Εξωτερική Πολιτική και Πολιτική Ασφαλείας (ΚΕΠΠΑ).
- 3 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 6 Ιανουαρίου 2022, ο Ύπατος Εκπρόσωπος της Ένωσης για θέματα εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας (στο εξής: Ύπατος Εκπρόσωπος) ζήτησε, βάσει του άρθρου 40 του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του άρθρου 130 του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου, να παρέμβει στην υπόθεση υπέρ της Επιτροπής.
- 4 Προς στήριξη της αιτήσεως παρεμβάσεως, ο Ύπατος Εκπρόσωπος υποστηρίζει ότι καταλέγεται στα «θεσμικά όργανα της Ένωσης» κατά την έννοια του άρθρου 40, πρώτο εδάφιο, του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και, επικουρικώς, ότι πρέπει να θεωρηθεί ως «όργανο» ή «οργανισμός» της Ένωσης κατά την έννοια του άρθρου 40, δεύτερο εδάφιο, του εν λόγω Οργανισμού και ότι έχει «συμφέρον στην επίλυση της διαφοράς» κατά την εν λόγω διάταξη. Συναφώς, ο Ύπατος Εκπρόσωπος επισημαίνει ότι οι εκτιμήσεις του Δικαστηρίου στην απόφαση που θα εκδοθεί σχετικά με το προνόμιο που επικαλείται η Επιτροπή θα ισχύουν, *mutatis mutandis*, και για το παρόμοιο προνόμιο που απονέμει στον ίδιο το άρθρο 27, παράγραφος 2, ΣΕΕ στον τομέα της ΚΕΠΠΑ.
- 5 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 13 Ιανουαρίου 2022, η Επιτροπή ζήτησε να γίνει δεκτή η εν λόγω αίτηση παρεμβάσεως.
- 6 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 21 Ιανουαρίου 2022, το Συμβούλιο ζήτησε την απόρριψη της εν λόγω αιτήσεως παρεμβάσεως.
- 7 Το Συμβούλιο θεωρεί ότι ο Ύπατος Εκπρόσωπος δεν αποτελεί «θεσμικό όργανο της Ένωσης» κατά την έννοια του άρθρου 40, πρώτο εδάφιο, του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ότι, μολονότι πρέπει να θεωρηθεί ότι εμπίπτει στην έννοια των «λοιπών

οργάνων και οργανισμών της Ένωσης» κατά την έννοια του άρθρου 40, δεύτερο εδάφιο, του Οργανισμού, δεν έχει «συμφέρον στην επίλυση της διαφοράς» κατά την έννοια της τελευταίας ως άνω διάταξης.

- 8 Το Συμβούλιο παρατηρεί, ειδικότερα, ότι η διαφορά στην παρούσα υπόθεση δεν αφορά την ΚΕΠΠΑ και ότι, συνεπώς, η λύση που θα δώσει το Δικαστήριο δεν μπορεί να επηρεάσει τη νομική θέση του Ύπατου Εκπροσώπου. Κατά τα λοιπά, η θέση του τελευταίου σε σχέση με εκείνη του Συμβουλίου είναι διαφορετική από εκείνη της Επιτροπής. Συναφώς, το Συμβούλιο επισημαίνει ότι ο Ύπατος Εκπρόσωπος, σύμφωνα με το άρθρο 27, παράγραφος 1, ΣΕΕ, προεδρεύει του Συμβουλίου Εξωτερικών Υποθέσεων και, ως εκ τούτου, έχει τη δυνατότητα να ορίσει ο ίδιος το πρόσωπο που είναι εξουσιοδοτημένο να συνάψει διεθνή συμφωνία στον τομέα της ΚΕΠΠΑ. Επομένως, η νομική θέση του Ύπατου Εκπροσώπου διαφέρει από εκείνη στην οποία βρίσκεται η Επιτροπή όταν, όπως εν προκειμένω, συνάπτεται διεθνή συμφωνία σε ζήτημα που δεν εμπίπτει στην ΚΕΠΠΑ.

Επί της αιτήσεως παρεμβάσεως

- 9 Το άρθρο 40, πρώτο εδάφιο, του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης ορίζει ότι τα κράτη μέλη και τα θεσμικά όργανα της Ένωσης δύνανται να παρεμβαίνουν στις διαφορές που υποβάλλονται στο Δικαστήριο.
- 10 Θεσμικά όργανα της Ένωσης, κατά την έννοια της εν λόγω διατάξεως, είναι μόνον εκείνα που απαριθμούνται περιοριστικά στο άρθρο 13, παράγραφος 1, ΣΕΕ (διάταξη του Προέδρου του Δικαστηρίου της 29ης Ιουλίου 2019, Επιτροπή και Συμβούλιο κατά Carreras Sequeros κ.λπ., C-119/19 P, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2019:658, σκέψη 6 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 11 Κατά συνέπεια, ο Ύπατος Εκπρόσωπος, δεδομένου ότι δεν περιλαμβάνεται στο άρθρο 13, παράγραφος 1, ΣΕΕ, δεν μπορεί να χαρακτηριστεί ως «θεσμικό όργανο της Ένωσης». Δεν μπορεί, επομένως, να επικαλεστεί την εν λόγω ιδιότητα προκειμένου να διεκδικήσει το δικαίωμα παρεμβάσεως στην παρούσα υπόθεση (διάταξη του Προέδρου του Δικαστηρίου της 29ης Ιουλίου 2019, Επιτροπή και Συμβούλιο κατά Carreras Sequeros κ.λπ., C-119/19 P, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2019:658, σκέψη 7 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 12 Υπό το πρίσμα αυτό, πρέπει να εξακριβωθεί αν, εν προκειμένω, μπορεί να επιτραπεί στον Ύπατο Εκπρόσωπο να παρέμβει στη δίκη, υπέρ της Επιτροπής, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 40, δεύτερο εδάφιο, του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως αυτός υποστηρίζει επικουρικώς.
- 13 Κατά το γράμμα της πρώτης περιόδου του δεύτερου εδαφίου του άρθρου 40 του Οργανισμού, δικαίωμα παρέμβασης σε διαφορά που υποβάλλεται στο Δικαστήριο έχουν «τα λοιπά όργανα και οι οργανισμοί της Ένωσης καθώς και κάθε άλλο πρόσωπο», εφόσον έχουν «συμφέρον στην επίλυση της διαφοράς». Η δεύτερη περίοδος του δεύτερου αυτού εδαφίου αποκλείει την παρέμβαση «φυσικών και νομικών προσώπων» σε υποθέσεις μεταξύ κρατών μελών, μεταξύ θεσμικών οργάνων της Ένωσης ή μεταξύ κρατών μελών, αφενός, και θεσμικών οργάνων της Ένωσης, αφετέρου. Με βάση το γράμμα και την οικονομία της τελευταίας ως άνω διατάξεως, πρέπει να θεωρηθεί ότι ο αποκλεισμός αυτός δεν ισχύει για τα «τα λοιπά όργανα και τους οργανισμούς της Ένωσης» (διάταξη του Προέδρου του Δικαστηρίου της 17ης Σεπτεμβρίου 2021, Κοινοβούλιο κατά Επιτροπής, C-144/21, EU:C:2021:757, σκέψεις 6 έως 8).

- 14 Λαμβανομένου υπόψη του καθήκοντος που έχει ανατεθεί στον Ύπατο Εκπρόσωπο βάσει του άρθρου 27 ΣΕΕ, και το οποίο συνδέεται άρρηκτα με τη λειτουργία της Ένωσης, και, ιδίως, του γεγονότος ότι, αν και επικουρείται από την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης (ΕΥΕΔ), σύμφωνα με το άρθρο 27, παράγραφος 3, ΣΕΕ, διακρίνεται νομικώς από αυτήν, ο Ύπατος Εκπρόσωπος πρέπει να εξομοιωθεί με τα «λοιπά όργανα και οργανισμούς της Ένωσης» για τους σκοπούς της εφαρμογής του άρθρου 40, δεύτερο εδάφιο, του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Επομένως, υπό το πρίσμα της νομολογίας που υπομνήσθηκε στην προηγούμενη σκέψη, ο Ύπατος Εκπρόσωπος μπορεί να παρέμβει στη διαφορά μεταξύ της Επιτροπής και του Συμβουλίου, υπό την προϋπόθεση ότι έχει «συμφέρον στην επίλυση της διαφοράς».
- 15 Όσον αφορά την ύπαρξη τέτοιου συμφέροντος, υπενθυμίζεται ότι το «συμφέρον στην επίλυση της διαφοράς», κατά την έννοια του δεύτερου εδαφίου του άρθρου 40, πρέπει να εκλαμβάνεται ως άμεσο και ενεστώσ συμφέρον για την τύχη που επιφυλάσσεται σε αυτά καθεαυτά τα αιτήματα και όχι ως συμφέρον σε σχέση με τους προβαλλόμενους λόγους ή επιχειρήματα. Συγκεκριμένα, με τον όρο «επίλυση της διαφοράς» νοείται η ζητούμενη τελική κρίση, όπως θα διατυπωθεί στο διατακτικό της απόφασης που θα εκδοθεί (διάταξη του Προέδρου του Δικαστηρίου της 17ης Σεπτεμβρίου 2021, Κοινοβούλιο κατά Επιτροπής, C-144/21, EU:C:2021:757, σκέψη 10).
- 16 Όσον αφορά τις αιτήσεις παρεμβάσεως των λοιπών οργάνων και οργανισμών της Ένωσης, η προϋπόθεση περί υπάρξεως άμεσου και ενεστώτος συμφέροντος πρέπει να εφαρμοστεί κατά τρόπο που να αντικατοπτρίζει την ιδιαιτερότητα του καθήκοντος που καλείται να εκπληρώσει ο αιτών δυνάμει του δικαίου της Ένωσης (πρβλ. διάταξη του Προέδρου του Δικαστηρίου της 17ης Σεπτεμβρίου 2021, Κοινοβούλιο κατά Επιτροπής, C-144/21, EU:C:2021:757, σκέψεις 11 και 12).
- 17 Εν προκειμένω, επισημαίνεται ότι το άρθρο 27, παράγραφος 2, ΣΕΕ αναθέτει στον Ύπατο Εκπρόσωπο το καθήκον εκπροσώπησης της Ένωσης σε θέματα που εμπίπτουν στην ΚΕΠΠΑ.
- 18 Η Επιτροπή, από την πλευρά της, εξασφαλίζει την εξωτερική εκπροσώπηση της Ένωσης πλην της ΚΕΠΠΑ και άλλων περιπτώσεων που προβλέπονται στις Συνθήκες, σύμφωνα με το άρθρο 17, παράγραφος 1, έκτη περίοδος, ΣΕΕ.
- 19 Εν προκειμένω, η διαφορά αφορά, ειδικότερα, το ερώτημα αν το καθήκον της εξασφάλισης της εξωτερικής εκπροσώπησης της Ένωσης, που αναφέρεται στο άρθρο 17, παράγραφος 1, έκτη περίοδος, ΣΕΕ, συνεπάγεται ότι απόκειται στην Επιτροπή και όχι στον Πρόεδρο του Συμβουλίου να ορίσει, ενόψει της συνάψεως διεθνούς συμφωνίας εξ ονόματος της Ένωσης, το πρόσωπο που είναι εξουσιοδοτημένο να υπογράψει την εν λόγω συμφωνία.
- 20 Η εκτίμηση του Δικαστηρίου σχετικά με αυτό το ζήτημα θεσμικού δικαίου δεν θα καθορίσει μόνον την επίλυση της διαφοράς στην παρούσα υπόθεση, αλλά επιπλέον θα επηρεάσει αποφασιστικά, *mutatis mutandis*, την επιλογή της διαδικασίας που ακολουθείται και τις αρμοδιότητες που ασκεί ο Ύπατος Εκπρόσωπος όταν πρέπει να υπογραφεί διεθνής συμφωνία στον τομέα της ΚΕΠΠΑ. Πράγματι, ακριβώς όπως και η Επιτροπή σε ζητήματα που δεν εμπίπτουν στην ΚΕΠΠΑ, ο Ύπατος Εκπρόσωπος είναι επιφορτισμένος με το καθήκον να εξασφαλίζει την εκπροσώπηση της Ένωσης σε ζητήματα που εμπίπτουν στην ΚΕΠΠΑ.
- 21 Είναι αλήθεια ότι, εν προκειμένω, ο Ύπατος Εκπρόσωπος στηρίζει το συμφέρον του για την επίλυση της διαφοράς στο προνόμιο εκπροσώπησης της Ένωσης στον τομέα της ΚΕΠΠΑ που έχει δυνάμει του άρθρου 27, παράγραφος 2, ΣΕΕ, το οποίο τελεί σε σχέση αναλογίας με το

αντίστοιχο προνόμιο που έχει η Επιτροπή δυνάμει του άρθρου 17, παράγραφος 1, ΣΕΕ για την εκπροσώπηση της Ένωσης σε ζητήματα που δεν εμπίπτουν στην ΚΕΠΠΑ, ενώ μόνον το τελευταίο προνόμιο είναι κρίσιμο στην παρούσα υπόθεση. Ωστόσο, υπογραμμίζεται ότι το εν λόγω συμφέρον του Υπατου Εκπροσώπου στην επίλυση της διαφοράς δεν στηρίζεται στο γεγονός ότι θα βρισκόταν στην ίδια θέση με την Επιτροπή σε μία ή περισσότερες ανάλογες περιπτώσεις, αλλά, όπως διαπιστώθηκε στην προηγούμενη σκέψη, στο γεγονός ότι η επίλυση της διαφοράς στην παρούσα υπόθεση θα καθορίσει την έκταση του ρόλου του και των αρμοδιοτήτων που αντλεί από το πρωτογενές δίκαιο, όσον αφορά την υπογραφή οποιασδήποτε διεθνούς συμφωνίας συνάπτει η Ένωση στον τομέα της ΚΕΠΠΑ.

- 22 Λαμβανομένου υπόψη του γενικού αυτού χαρακτήρα του συμφέροντος που επικαλείται ο Υπάτος Εκπρόσωπος, καθώς και του γεγονότος ότι ο τελευταίος είναι, κατ' αρχήν, το μόνο πρόσωπο ή οντότητα που μπορεί να το επικαλεστεί, το εν λόγω συμφέρον πρέπει να χαρακτηριστεί «άμεσο» και «ενεστώς».
- 23 Το άμεσο και ενεστώς συμφέρον που θα μπορέσει να έχει ο Υπάτος Εκπρόσωπος από την επίλυση της διαφοράς εν προκειμένω δεν αναιρείται από το γεγονός που επικαλείται το Συμβούλιο ότι ο Υπάτος Εκπρόσωπος προεδρεύει του Συμβουλίου Εξωτερικών Υποθέσεων δυνάμει του άρθρου 27, παράγραφος 1, ΣΕΕ. Στο πλαίσιο αυτό, αρκεί να επισημανθεί, αφενός, ότι, όπως διευκρίνισε το Συμβούλιο, οι αποφάσεις που επιτρέπουν την υπογραφή διεθνούς συμφωνίας στον τομέα της ΚΕΠΠΑ δεν λαμβάνονται πάντοτε από το Συμβούλιο Εξωτερικών Υποθέσεων και, αφετέρου, ότι, ανεξαρτήτως του συγκεκριμένου ρόλου που διαδραματίζει ο Υπάτος Εκπρόσωπος στο πλαίσιο της σύναψης μιας τέτοιας διεθνούς συμφωνίας, οι διευκρινίσεις που παρέχει το Δικαστήριο σε νομικό επίπεδο, όσον αφορά το περιεχόμενο της αποστολής εκπροσώπησης που προβλέπεται στο άρθρο 17, παράγραφος 1, ΣΕΕ είναι ικανές να αποσαφηνίσουν την έκταση του καθήκοντος εκπροσώπησης που προβλέπεται στο άρθρο 27, παράγραφος 2, ΣΕΕ.
- 24 Κατόπιν όλων των ανωτέρω σκέψεων, η αίτηση παρεμβάσεως του Υπατου Εκπροσώπου υπέρ της Επιτροπής πρέπει να γίνει δεκτή, βάσει του άρθρου 40, δεύτερο εδάφιο, του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του άρθρου 131, παράγραφος 3, του Κανονισμού Διαδικασίας.

Επί των δικονομικών δικαιωμάτων του παρεμβαίνοντος

- 25 Δεδομένου ότι η αίτηση παρεμβάσεως έγινε δεκτή, όλα τα διαδικαστικά έγγραφα που έχουν επιδοθεί στους διαδίκους θα κοινοποιηθούν στον Υπάτο Εκπρόσωπο, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 131, παράγραφος 3, του Κανονισμού Διαδικασίας.
- 26 Δεδομένου ότι η παρούσα αίτηση υποβλήθηκε εντός της προθεσμίας των έξι εβδομάδων που προβλέπει το άρθρο 130 του Κανονισμού Διαδικασίας, ο Υπάτος Εκπρόσωπος θα έχει τη δυνατότητα, σύμφωνα με το άρθρο 132, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας, να υποβάλει υπόμνημα παρεμβάσεως εντός προθεσμίας ενός μήνα από την κοινοποίηση που μνημονεύθηκε στην προηγούμενη σκέψη.
- 27 Τέλος, ο Υπάτος Εκπρόσωπος θα έχει τη δυνατότητα να αναπτύξει προφορικά τις παρατηρήσεις του, εάν διεξαχθεί επ' ακροατηρίου συζήτηση.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 28 Κατά το άρθρο 137 του Κανονισμού Διαδικασίας, το Δικαστήριο αποφασίζει για τα έξοδα με την απόφαση ή τη διάταξη που περατώνει τη δίκη.
- 29 Εν προκειμένω, δεδομένου ότι η αίτηση παρεμβάσεως του Ύπατου Εκπροσώπου έγινε δεκτή, το Δικαστήριο πρέπει να επιφυλαχθεί ως προς τα δικαστικά έξοδα που σχετίζονται με την παρέμβασή του.

Για τους λόγους αυτούς, ο Πρόεδρος του Δικαστηρίου διατάσσει:

- 1) Επιτρέπει στον Ύπατο Εκπρόσωπο της Ένωσης για θέματα εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας να παρέμβει στην υπόθεση C-551/21 υπέρ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.
- 2) Με μέριμνα του Γραμματέα, θα επιδοθούν στον Ύπατο Εκπρόσωπο της Ένωσης για θέματα εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας αντίγραφα όλων των διαδικαστικών εγγράφων.
- 3) Θα ταχθεί προθεσμία στον Ύπατο Εκπρόσωπο της Ένωσης για θέματα εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας για την κατάθεση υπομνήματος παρεμβάσεως.
- 4) Επιφυλάσσεται ως προς τα δικαστικά έξοδα που σχετίζονται με την παρέμβαση του Ύπατου Εκπροσώπου της Ένωσης για θέματα εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας.

(υπογραφές)